

מאימתי פרק ראשון ברכות

בד א מ"י פ"א מהלכות
ק"ש הלכה ו' טו"ש
א"י סימן ע"ט ט"ף א'
נה ב מ"י ש"ס סג'
ט"ף י"ט טו"ש
א"י סימן ע"ט ט"ף א'
נ"ג נ מ"י פ"א מהלכות
הפלה הלכה י' טו"ר
ט"ף ז'
נ"ג ד מ"י ש"ס טו"ש
נ"ה ה מ"י ש"ס טו"ש
ט"ף ט'
נ"ג ו מ"י פ"א מהלכות
המדין הלכה ד'

ורבנן אמרי אהבה עולם וכו'. הלך תקין לומר בשחרית
אהבה רבה ובערבית אהבת עולם: **שכבר** נפטר
באהבה רבה. עד הלך נימרינהו לכולהו. בירושלמי י"ט הא דאמרי'
שכבר נפטר באהבה רבה והוא ששנה על אחר פירוש לאתער שלמד
מיד בליתו מקום. ונשאל להרב ר'
יחזק כגון אלו שאין אלו לומדין מיד
לאחר תפלת השחר שאנו טרודין
והולכים כך בלא למוד עד אמצע
היום או יותר אחרי און אנו מצרכין
ברכת התורה פעם אחרת כשאנו
מתחילין ללמוד. והשיב ר"י דלא
קיימא לן כדאורי' בירושלמי הו"ל ונמרי'
שלנו לא אמרו ואין צריך לאתער
ללמוד. ועוד אפי' לפי הירושלמי
דוקא אהבה רבה דלא הוי עיקר ברכה
לברכה התורה דעיקר אהבה רבה
(ד) לק"ש נתקן ובשכיל הוי איתו נפטר
מצרכה התורה אלא אם ילמוד מיד
וגם לא יעשה היסח הדעת. אבל
ברכה אשר בחר בנו וברכת לעסוק
בדברי תורה שכן עיקר לברכה
התורה פוטרת כל היום. וא"ת מאי
שנא מסוכה שצריך לבדק על כל
סעודה וסעודה לישב בסוכה. וי"ל
דשאי תורה שאינו מייאש דעתו דכל
שעה אדם מחוייב ללמוד דכתיב
והגית בו יומם ולילה והוי כמו יושב
כל היום בלא הפסק. אבל אכילה
בסוכה יש שעה קבועה. וא"ת מפני
מה אין אנו מצרכין לישב בסוכה.
וי"ל דברכה דאכילה שמצרכין לישב
פוטרתו. א"נ משום שאלא לא י"שן
והוי ברכה לבטלה שהרי אין בידו
לישן כל שעה שירצה. והיה אומר
ר"ת כשאדם עומד ממטתו בלילה
(בשחרית) ללמוד שאל"ל לבדק ברכה
התורה מפני שברכת התורה של
אחמול שחרית פוטרת עד שחרית
אחרת ולא נהירא. והלפתים נהגו
לומר פסוקים (א) וברכה כהנים וגם אלו
דברים שאין להם שיעור שהיא משנה
(פ"א דפאה) ואלו דברים שאדם אוכל
פירותיו כו' שהיא ברייתא (מ"ס שבת
קכ"ו) מפני הירושלמי דבני שלמון
על אחר. אבל א"ל כמו שכתבתי כבר:
ה"ג ברוך אתה ה' המלמד תורה
לעמו ישראל. אבל לא גרס
למדני תורה שאין זו ברכה אלא בקשה
שאמר דוד: וזכן שהרי לא היו עומדים
לדוכן עד לאחר הקמרת אומרים
דאמרי' בתענית (פ"ד ד' כו'): שלשה
פעמים ביום הכהנים נושאין כפיהם
וכו' וא"ל הוה ליה למתני ד' פעמים
אחד לפני הקטרה ואחד לאחר
הקטרה אלא בלא נשיאות כפים אמרו:
ברכה כהנים כמו שאנו אומרים:
משום

יולר אור ובורא חשך (א) עושה שלום ובורא רע. לקמיה מפרש אידך
מאי היא דאילו ברכה דישתבח אינה מן המנין שהיא לאחר פסוקי
דומרה כמו ברכת הלל ואומרים אותה קודם זמן קריאת שמע אם
ירלו: כדכתיב קאמרי'. כתיב בקרא יולר אור ובורא חשך עושה
תורה אור שלום ובורא רע: שכבר נפטר
י"יצר אור ובורא חשך (א) לימא יוצר אור ובורא
נוגה בדכתיב קאמרינן אלא מעתה עושה
שלום ובורא (א) רע מי קא אמרינן בדכתיב אלא
כתיב רע וקרינן הכל *לישנא מעליא הכאנמי
לימא נוגה לישנא מעליא אלא אמר רבא
**כדי להוכיח מדת יום בלילה ומדת לילה
ביום בשלמא מדת לילה ביום כדאמרינן יוצר
אור ובורא חשך אלא מדת יום בלילה היכי
משכחת לה אמר אביי גולל אור מפני חשך
וחשך מפני אור ואידך מאי היא אמר רב יהודה
אמר שמואל אהבה רבה וכן אורי ליה רבי
אלעזר *לר' פדת בריה אהבה רבה תניא נמי
הכי יאין אומרים אהבת עולם אלא אהבה
רבה ורבנן אמרי אהבת עולם וכן הוא אומר
*ואהבת עולם אהבתך על כן משכתיך חסד
א"ר יהודה אמר שמואל יהשבים לשנות עד
שלא קרא ק"ש צריך לברך משקרא ק"ש
א"צ לברך שכבר נפטר באהבה רבה אמר רב
הונא למקרא צריך לברך ולמדרש א"צ לברך
ור' אלעזר אמר למקרא ולמדרש צריך לברך
למשנה א"צ לברך ור' יוחנן אמר אף למשנה
נמי צריך לברך [אבל לתלמוד א"צ לברך]
ורבא אמר דאף לתלמוד צריך (לחזור ו) לברך
*דאמר רב חייא בר אשי ויכנין סגיאין הוה
קאימנא קמיה דרב לחניי פרקין בספרא דבי
רב הוה מקדים וקא משי ידיה וברך ומתני לן
פרקין. מאי מברך א"ר יהודה אמר שמואל
אשר קדישנו במצותיו וצונו *לעסוק בדברי
תורה ור' יוחנן מסיים בה הכי *הערב נא ה'
אלהינו את דברי תורתך בפנינו ובפיפיות עמך
בית ישראל ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי
עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך *ועוסקי
תורתך ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו
ישראל ורב המנונא אמר אשר בחד בנו מכל
העמים ונתן לנו את תורתו ברוך אתה ה' נותן
התורה (*) אמר רב המנונא זו היא מעולה
שבברכות *הלכך לימרינהו לכולהו: תנן
התם *אמר להם המנונה ברכו ברכה אחת
והם ברכו וקראו עשרת הדברות שבע וזהו
אם שמעו ויאמר וברכו את העם ג' ברכות
אמת ויציב ועבודה וברכת כהנים ובשבת
מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא מאי ברכה
אחת כי הא דרבי אבא ור' יוסי בר אבא
אקלעו לההוא אורא בעו נציידו מאי ברכה
אחת לא הוה בידיהו ואחו שיילדו לרב
מתנה לא הוה בידיה אחרו שיילדו לרב
יהודה אמר להו הכי אמר שמואל אהבה
אלא
מאי ברכה אחת יולר אור: זאת אומרת. דקתני ברכו ברכה אחת: ברכות אין מעכבות זו את זו. ומהבא שער ר' זריקא דס"ל לר"ל דקך ברכה אחת יולר אור היא: אי אמרת בשלמא יולר אור הוה אמרי'. ולא אהבה רבה ואע"ג דמטא ליה זמנא שאף בלילה ראוי לומר כל שכן דכיון דאמרי יולר אור ודלי מטיא זמנא ואפ"ה לא אמרי אלא יולר אור ותו לא אמרי לה היינו דקאמר שמע מינה ברכות אין מעכבות זו את זו אלא

[פסחים ג.
ו"ט יבמות
יא: ו"ט]
[קמ"ב.
ט"ז]

[ג'ל כפרק
שני דף יד:]

[טו' תוס' נדה
ה. ד"ה אמר]

[קמ"ד דף יד:]

[טו' תוס'
פסחות ח.
ד"ה שכללנו
תוס' לקמן מו.
ד"ה כל
הברכות ותוס'
ספחים קד:
ד"ה מוז]

תמיד דף נג:

העדות
הביח

(א) גמ' ולימא
יולר: (ב) שם
שלום ובורא
אח הכל מי
קא אמרינן
כדכתיב:
(ג) רש"י ד"ס
יולר וכו' ובורא
אח הכל לקמיה
מפרש:
(ד) תוס' ד"ס
שכבר וכו'
לק"ש נתקן
ובשכיל איש
כ"ל ותיבת
היא מחק:
(ה) בא"ד
דברכת כהנים:

גליון השם
בגמ' לעסוק כו'.
ב"ר הגיטא על ד"ה
שם ועוסקי כו'.
ב"ר הגיטא ודאמרי
תורתך לשמה
ע"פ הלך מו'. כ"ר
והר"ה הגיטא אמר
ר"ה הלך

(*) ברכ אלס א"י היא
דבר המנונא מעולה כו'

[אולי שגג הדפוס הוא]